

Veczariņu iela 12., Rāmava, Ķekavas novads, LV-2111 Reģistrācijas nr.:40008011680

E-pasts: fizioterapeitiem@gmail.com www.fizioterapeitiem.lv

Pārresoru koordinācijas centram

Zināšanai: Veselības ministrijai

Labklājības ministrijai

Izglītības un zinātnes ministrijai

Rīga, 07.11.2019

Par Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam projektu

Latvijas Fizioterapeitu Asociācija (turpmāk – LFA) ir iepazinusies ar Nacionālā attīstības plāna 2021-2027.gadam projektu (turpmāk – NAP2027). Kā būtiska komponente ir izvirzīto NAP2027 stratēģisko mērķu ieviešana ikdienā un praktiskā darbība. Izvirzītie stratēģiskie mērķi labi atspoguļo nepieciešamos uzlabojumu un var būt kā atskaites punkti, kas jāievieš veselības aprūpes un rehabilitācijas jomā. Būtisku lomu tas ieņem, lai nodrošinātu uz pacientu vērstu terapijas procesu, kas ilgtermiņā efektīvāk nodrošina indivīda dzīves kvalitātes un labsajūtas uzlabošanu.

Atbalstot NAP2027 tālāku virzību LFA, izsaka iebildumus, kas mūsūprāt būtiski uzlabotu NAP2027 kvalitāti:

1. Vēršam uzmanību, ka pie *prioritātes “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”* aktualizēšanas ir aizmirsta viena būtiska komponente. PVO izstrādātās vadlīnijas pamato nepieciešamību izstrādāt rehabilitācijas pakalpojuma sniegšanas modeli, kam ir ievērojamas klīniskās un ekonomiskās sekas. Veids kādā pakalpojuma sniegšana tiek plānota, finansēta un īstenota, ietekmē personas, kas var saņemt rehabilitācijas pakalpojumu un arī paša sniegtā pakalpojuma kvalitāti. Pakalpojuma sniegšanas modeļa galvenais mērķis ir nodrošināt, lai pakalpojumu saņem personas, kam tas ir nepieciešams īstajā laikā un vietā, nodrošinot zemākas pakalpojuma izmaksas. LFA vēlas atzīmēt, ka būtisku lomu šeit ieņem preventīvā atbalsta sistēma un iespēja saņemt agrīnu medicīnas pakalpojumu, tajā skaitā arī fizioterapijas pakalpojumu maksimāli tuvu cilvēka dzīvesvietai. Vadošo Eiropas valstu pieredze pamato fizioterapijas kā profesijas lomu ne tikai rehabilitācijas pakalpojumu ietvaros, bet apraksta to kā autonomu profesiju, kas spēj sniegt pienesumu, gan veselības veicināšanas un profilakses

Veczariņu iela 12., Rāmava, Ķekavas novads, LV-2111 Reģistrācijas nr.:40008011680

E-pasts: fizioterapeitiem@gmail.com www.fizioterapeitiem.lv

pasākumu īstenošanā, gan primārajā veselības aprūpes modelī, fizioterapeitam strādājot ciešā sadarbība ar ģimenes ārstu.

Uzskatām, ka rehabilitācijas pakalpojumu pieejamība ir jāattīsta un jāizvirza kā viena no prioritātēm. Efektīva pakalpojumu pieejamība veicinātu indivīdu līdzestību rehabilitācijas procesā, kas ir īpaši nozīmīga tieši darbaspējīgā vecumā, lai novērstu vai mazinātu invaliditāti, tādējādi sekmētu cilvēku ātrāku atgriešanos darbā. Šāda modeļa veidošana un attīstīšana Latvijas mērogā būtiski uzlabotu līdzcilvēku dzīves kvalitāti.

2. Prioritātes “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki” rīcības virziens “Uz cilvēku centrētu veselības aprūpe” ir viens no virzieniem, kurā būtisku lomu ieņem rehabilitācijas pakalpojumu pēctecīgs nodrošinājums. Efektīva un uz pacientu vērsta rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana tiešā veidā ietekmē personas funkcionālo spēju atjaunošanos, kā rezultātā uzlabojas pacienta dzīves kvalitāte, atgriešanās sabiedrībā un darba vidē. Būtiska loma ir efektīva - īstajā vietā un laikā, atbilstošas kvalitātes un pēctecīga pakalpojuma nodrošināšana. Atzīmējam, ka pie minētā rīcības virziena uzdevuma [51] laikus pieejama rehabilitācijas un fizioterapijas pakalpojuma nodrošināšanai nepieciešams izstrādāt specifiskus un vienotus kritērijus pakalpojuma sniegšanas kvalitātes izvērtēšanai.

Pie veselības aprūpes kvalitātes nodrošināšanas uzdevuma [53] LFA aicina ieviest pakalpojuma kvalitātes kritērijus, veidot specifiskas rehabilitācijas programmas un stiprināt sadarbību starp funkcionālajiem speciālistiem (fizioterapeitu, ergoterapeitu, logopēdu, u.c.) un pacienta ārstējošo ārstu.

LFA redz iespēju sadarboties un pilnveidot sniegtā pakalpojuma pieejamību, uzlabot kvalitāti un izmaksu efektivitāti pie rīcības virziena uzdevumiem [64,65,66.....], lai tos varētu efektīvāk sasniegt. Attiecīgi lūdzam izvērtēt mūsu iespējamo iesaisti.

3. Prioritātes “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki” rīcības virzienā “Psiholoģiskā un emocionālā labklājības veicināšana cilvēku atbalstam krīzes situācijās, individuālā potenciāla attīstībai un deviantas uzvedības veidošanās risku mazināšanai, nostiprinot veselību kā vērtību” cilvēks tiek apskatīts kā kopums, kur vienlīdz nozīmīgu lomu ieņem bioloģiskie, psiholoģiskie un sociālie faktori, un būtisku lomu psihiskās veselības uzlabošanā ieņem fiziskās aktivitātes. Kā piemēru var minēt 2018. gada vadlīnijas¹, kas pamato fizisko aktivitāšu nozīmi depresijas un trauksmes līmeņa mazināšanā, kur kā efektīvākais

¹ B.Stubbs., D.Vancampfort., (2018) “EPA guidance on physical activity as a treatment for severe mental illness: a meta-review of the evidence and Position Statement from the European Psychiatric Association (EPA), supported by the International Organization of Physical Therapists in Mental Health (IOPTMH) European Psychiatry 54 (2018) 124–144

Veczariņu iela 12., Rāmava, Ķekavas novads, LV-2111 Reģistrācijas nr.:40008011680

E-pasts: fizioterapeitiem@gmail.com www.fizioterapeitiem.lv

ārstēšanas rezultāts tiek atzīmēta medikamentozās terapija kombinācija ar fiziskajām aktivitātēm (aerobajām slodzēm un spēka vingrojumiem).

Kā nozīmīga loma veselīga dzīvesveida veicināšanai, ģimenes vērtību attīstīšanā un uzturēšanā ieņem sabiedrības, ģimeņu izglītošana, informācijas sniegšana, zināšanu papildināšana un drošas sajūtas veidošana. Tikai esot pārliecināti par savu drošību, labsajūtu un fizisko veselību, vecāki varēs dot saviem bērniem nepieciešamo uzmanību, iemācīt stabilas vērtības un cieņpilnu attieksmi pret līdzcilvēkiem.

Profesionāļiem ir zināšanas, kas var palīdzēt sabiedrības izglītošanai, izpratnes veidošanai par sevi un savas veselības nozīmību un iespējām to ietekmēt katram pašam. Aicinām izvērtēt minētās prioritātes [81] uzdevumā iekļaut fiziskās aktivitātes.

Kopumā LFA pauž iniciatīvu iesaistīties NAP2027 stratēģisko mērķu sasniegšanai rehabilitācijas nozares attīstībā, kvalitātes sistēmu veidošanā un specifisku programmu izstrādāšanā. Fizioterapija ieņem nozīmīgu lomu profilakses pasākumu nodrošināšana - sabiedrības un pacientu mērķu grupu izglītošanas nodrošināšanā, informatīvā materiāla veidošanā, kā arī ārstniecības nodrošināšanā - gan veidojot un attīstot primāro veselības aprūpes modeli, gan īstenojot specifisku, uz konkrētu pacientu grupu orientētu terapijas procesu. Esam atvērti sadarbībai ar Veselības ministriju, Labklājības ministriju un Izglītības un zinātnes ministriju.

Ar cieņu

LFA valdes priekšsēdētāja,

L. Tiesnese

[Handwritten signature]
l.tiesnese@gmail.com